

breve for faste Eiendomme, Raadstueattester, Notarial-Bestikfælses, Udfærdigelses og Attester af enhver Art osv. § 71 handler om Dokumenter, som bruges i Retsspleien, saasom Stævninger, Indlæg osv. og § 73 handler om Protokoller, navnlig Retssprotokoller osv. Alle disse Ting synes jo at være af temmelig heterogen Bestaffenhed, men det er ganske morsomt at se, at man har sprunget §§ 69 over. Man har medtaget §§ 67, 68, 70, 71 og 73; men hvorfor springer man § 69 over? Det er ikke godt at vide. § 69 handler om Bestallingsbreve, som udstedes af Amtmænd, Biskopper, Magistrater osv., forsaavidt som de kunne udfærdige saadanne Bestallinger til Embedsmænd i visse Stillinger, og Afgiften heraf er ingenlunde saa ubetydelig. Man har vel sagtens sprunget denne Paragraf over, fordi den angaar Embedsmænd, og man mener, at disse påsende kunne vedblive at betale Stempelafgift af deres Bestallingsbreve. Jeg kan ikke finde nogen anden Grund, men noget Princip ligger der ikke deri. Dernæst synes det jo at være et høist mærkeligt Tidspunkt, som man har valgt, til at reformere Stempelafgiften for Dokumenter, som vedrøre Retsspleien, nu da der forestaar en omfattende Reform i den Henseende, og hvor der jo foreligger Lovforslag til nærmere Bestemmelse af de Afgifter, som skulle erlægges under de nye Processforhold. Forøvrigt vil jeg tilføje, at efter min Mening ere de Afgifter, som betales i Retsspleien her tillands, saa lave, at der ikke er nogen sær Grund til at nedsætte dem. Det, som det koster at føre en Proces, forsaavidt som Talen er om egentlige Retssgebyrer, og da navnlig om de Afgifter, som erlægges gennem Stempelpligten, er hos os ingenlunde meget, og det er et stort Spørgsmaal, om man overhovedet gjør forstandigt i yderligere at nedsætte disse Afgifter. Der er saa meget mindre Grund dertil, som Bevilling til fri Proces jo nu — for at bruge et vulgært Udtryk — meddeles over en lav Sto. (Berg: Nei). Jo, jeg tillader mig dog at tro, at jeg maa vide dette bedre end det ærede Medlem, som paastaar det Modsatte, thi jeg har større Erfaring og Kjendskab til den Slags Forhold, end det ærede Medlem har, isørigt bortset fra hans overordentlige store Indsigt. Dernæst skal Afgiftsfrihed indtræde i de i §§ 39, 40 og 41, 2det Punktum, ommeldte Kontrakter, naar det Beløb, hvoraf Stempelafgiften efter de hidtil gjældende Regler vil være at beregne, ikke overstiger 2,000 Kr. Hvad er det for Kontrakter? Det er Forpagtnings- og Leiekontrakter, Fæstebreve, Arvesæstekontrakter og Dokumenter om Sagtret, Servitutrettigheder osv. Dagsaa her mener jeg, at man har truffet et Valg, som ikke er heldigt. Jeg er af den Mening, at, saaledes som Stempelovgivningen nu er, falder Stempelafgiften forholdsvis tungere netop paa Leiere og Forpagtere, og forsaavidt erkjender

jeg, at der kunde være nogen Grund til at lade en Lettelse indtræde; men det forekommer mig ikke at være rigtigt at lade denne Lettelse — hvis der overhovedet skal finde en Lettelse Sted — ske paa den Maade, at man opstiller en Grændse og siger: Under denne Grændse Afgiftsfrihed, og den den samme Afgift som hidtil. Der er ikke nogen fornøftig Grund til at gjøre en Afgivelse paa denne Maade. Det er jo aabenbart, at Afgiften falder tungere, jo større den Sum er, hvoraf Afgiften skal beregnes, og hvad der spiller saa stor en Rolle, at det er store Folk, som betale de store Afgifter, og smaa Folk, som betale de smaa Afgifter, er Noget, som ikke engang holder Stik. Det kan meget let være Tilfældet, at det er Folk, som ingenlunde sidde i glimrende Vilkaar, som isølge hele deres Stilling ere nødt til at indtræde i en Forpagtning eller et andet Forhold med Hensyn til en Eiendom, hvis Værdi ikke er ganske lille, og omvendt kan det være velhavende Folk, som indtræde i et Leieforhold angaaende mindre værdifulde Gjenstande. Principet tror jeg i hvert Fald brydes ved at ordne Sagen paa den Maade, som foreslaas i § 6. Altsaa ogsaa, naar man ser paa Enkelthederne i det foreliggende Lovforslag — og jeg kunde forfølge det videre, men jeg anser dette for tilstrækkeligt — har det paa mig gjort det Indtryk, at det mindre er fremgaaet af den Erfaring, man er kommen til om, at Stempelloven paa enkelte Punkter kunde trænge til at reformeres, end det er fremgaaet af Ønsket om i al Almindelighed at fremkomme med Forslag til en Stattelsetelse.

Bajer: Jeg maa tilstaa, at det glæder mig, at der er fremkommet et Forslag af denne Natur. Uagtet man vel, efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra den høitærede Finansminister, ikke tør haabe, at det vil vinde megen Støtte fra Regeringens Side, tror jeg, at det er rigtigt, at det bliver taget under Overveielse; thi det er en Sag, som efter min Mening ikke kan udskydes i i Længden, at der maa ske en Reform i vort Skattevæsen. Det er et Tilfælde, der ser ud som en Tanke, at dette Lovforslag netop kommer frem efter det, som var først paa Dagsordenen; thi som det er blevet udtalt ved anden Leilighed, er en Nedsættelse i Skatter et Slags indirekte Dyr-tidsstillag til Befolkningen. Naar de ærede Forslagsstillere have valgt netop Nedsættelse paa dette Punkt, tror jeg, at Valget i det Hele taget maa kaldes heldigt. For ikke mange Aar siden, i 1877, blev der af det norske Storting nedsat en Skattekommission, og dennes Betænkning indeholder en Mængde værdifulde Oplysninger. Disse ere vel ikke nu aldeles nye, men jeg tror dog ikke, at Forholdene ere væsentlig forrykkede siden den Tid. Den nævnte Betænkning indeholder for endel Sammenligninger, der ere gjorte mellem